

4

Підприємці очікують нового року, а експерти та бізнесові асоціації оцінюють нові правила використання касових апаратів

5

Як на Харківщині споживачі обстоюють свої права у стосунках із комунальними службами щодо якості послуг і справедливості у розрахунках

8

Постанова Кабінету Міністрів України «Про наукові об'єкти, що становлять національне надбання»

ГАЗЕТА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СЕРЕДА, 24 ЛИСТОПАДА 2021 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№226 (7094)

ЦИТАТА ДНЯ

ОЛЕКСІЙ РЕЗНІКОВ:

«Відбуваються серйозні консультації між країнами Альянсу і Європейського Союзу про готовність вживати дуже рішучих дій, причому на випередження».

Міністр оборони про політичні, економічні й військові кроки в підтримці України перед потенційною агресією РФ

Катери Island прибули до Одеси

ОБОРОНОЗДАТНІСТЬ. На борту вантажного судна Ocean Grand з міста Балтимор (штат Меріленд, США) в Одеський морський торговельний порт прибули два катери типу Island, які отримали вітчизняні назви «Фастів» і «Суми». Після подолання тисяч миль Атлантичним океаном — проходження митного контролю, розвантаження, відбуксирування до місць базування та підготовка до експлуатації після тривалого транспортування. Невдовзі на катерах «Фастів» і «Суми» буде піднято Військово-морський прапор України та під командуванням українського екіпажу вони розпочнуть бойовий шлях для гарантування морської безпеки в акваторіях Чорного та Азовського морів. Адже нещодавно на верфі Берегової охорони США відбувся черговий випуск українських моряків, які пройшли 6-тижневий спеціальний курс додаткової підготовки для служби на Island, повідомляє пресслужба Міністерства оборони.

Катери потрапили до нас як матеріально-технічна допомога США. Вони дадуть змогу українським ВМС підвищити рівень взаємосумісності із флотами держав-членів і партнерів НАТО.

ЦИФРА ДНЯ

58,4

млрд грн

становив чистий прибуток платоспроможних банків України за 10 місяців року. Це на 47% перевищує торішній аналогічний показник

Партнери можуть довіряти нашій країні

700 мільйонів доларів США Україна отримала від МВФ після успішного перегляду програми Stand-by

ПІДТРИМКА. Новий транш від МВФ підтвердив статус України як надійної та відповідальної сторони

Люди з водою та навпіл з окупаційною бідною

ПРИФРОНТОВІ РЕАЛІЇ. На Донеччині шукають шляхи поліпшення системи водопостачання, яка потерпає в умовах тривалої гібридної війни

Павло КУЩ,
«Урядовий кур'єр»

«Із 7.00 у зв'язку із проведенням аварійних ремонтно-відновлювальних робіт на магістральному водоводі діаметром 1400 мм на ділянці від другого до третього підйому Другого донецького водогону можливе скорочення подачі води місцями: Слов'янськ, Краматорськ, Дружківка, Костянтинівка і Торезьк. Скорочення подачі води

можливе до закінчення ремонтно-відновлювальних робіт». Недавнє та схоже повідомлення від комунального підприємства «Компанія «Вода Донбасу» для жителів прифронтової Донеччини, на жаль, останніми роками з'являються дедалі частіше. Місцеві люди підтверджують: частіші за прозорі підказки про необхідність запасатися водою тільки спроби синоптиків вгадати погоду на завтра чи тривожні звістки з лінії зіткнення про обстріли та їх наслідки. А керівники тутешніх громад та області шукають шляхів розв'язання цієї важливої для регіону проблеми, яка в нинішніх умовах давно втратила статус мирної.

ткнення про обстріли та їх наслідки. А керівники тутешніх громад та області шукають шляхів розв'язання цієї важливої для регіону проблеми, яка в нинішніх умовах давно втратила статус мирної.

3

3

3

4 820103 080022

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України на 24 листопада 2021 року

USD 26.8604

за 1 долар США

EUR 30.2354

за 1 євро

RUB 3.5783

за 10 рублів

AU 48030.69

AG 633.26

за 1 трійську унцію

PT 26458.84

PD 51802.97

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Партнери можуть довіряти нашій країні

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

Рада директорів Міжнародного валютного фонду ухвалила позитивне рішення про завершення першого перегляду програми Stand-by. Україна отримує новий транш — майже 700 мільйонів доларів США.

Це рішення прокоментував Президент України Володимир Зеленський. У Twitter він написав: «Вдячний раді директорів МВФ. Ці кошти спрямуємо на підтримку фінансової системи нашої держави й боротьбу з наслідками COVID-19».

МВФ схвалив продовження програми Stand-by для України до кінця червня 2022 року. **Змінено розклад виплат за програмою.** А ще МВФ погодив про-

ханню України щодо того, аби під час оцінювання за відповідними критеріями до уваги не брали результати грудня 2020 року щодо граничного обсягу гарантованого державою боргу. Рішення зумовлено тим, що уряд вже застосував необхідні коригувальні дії.

Продовження виконання програми Stand-by дасть змогу Україні отримати наступні транші від МВФ. Загалом спільну 18-місячну програму Stand-by між Україною та МВФ на суму 5 мільярдів доларів США було затверджено 9 червня 2020 року. Її спрямовано на подолання наслідків пандемії COVID-19, зміцнення результатів та продовження реалізації важливих структурних реформ в Україні. 12 червня Україна отримала перший транш

кредиту МВФ у межах нової програми співпраці обсягом 2,1 мільярда доларів. 18 жовтня цього року МВФ та Україна досягли на робочому рівні рішення про завершення першого перегляду програми співпраці з МВФ.

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль рішення МВФ про надання Україні траншу майже 700 мільйонів доларів назвав позитивною оцінкою міжнародних партнерів, яка демонструє успішний рух нашої країни в реалізації реформ.

«Заходами, які здійснила Україна в частині реформування судової системи, продовження реформи у фінансовому секторі ми підтвердили статус нашої держави як надійного й відповідального партнера», — цитує департамент комуні-

кацій Секретаріату Кабміну очільника уряду.

Слова вдячності на адресу МВФ прозвучали й від міністра фінансів Сергія Марченка. Він зауважив, що МВФ довгий час виступає надійним партнером України. А рішення про надання траншу стало результатом проведення Україною структурних реформ і свідченням того, що наша держава рухається правильним шляхом.

«Ми доклали значних зусиль для досягнення такого результату. Наявність програми МВФ позитивно впливає на міжнародний імідж нашої країни, а також відкриває можливості для одержання фінансової підтримки від міжнародних партнерів», — наголо- сив міністр.

Серед кроків, які Україна здійснила для отримання траншу МВФ, фахівці називають усунення загрози для антикорупційної інфраструктури, що виникли внаслідок рішень Конституційного Суду.

Голова податкового комітету Верховної Ради Данило Гетманцев заявив, що черговий транш від МВФ — факт визнання активної боротьби України з поточними проблемами.

«Більше того, гроші МВФ одні з найдешевших у світі. Це потужний сигнал інвесторам у державні цінні папери, що дає змогу нам здешевити державний борг», — зазначив Данило Гетманцев.

Україна за підтримки МВФ працює над тим, щоб повернути фінансову політику до умов, що відпові-

дають середньостроковій стабільності боргу, одночасно захищаючи соціально вразливі верстви населення, посилюючи адміністрування доходів і зменшуючи фінансові ризики. Влада продовжує роботу над збереженням незалежності центрального банку, проводить монетарну політику, спрямовану на досягнення інфляційної мети 5% та політику раціонального управління банківськими установами з метою відновлення надійного банківського кредитування приватного сектору. Серед інших пріоритетів — боротьба з корупцією, просування у впровадженні судової реформи, поліпшення бізнес-середовища, залучення інвестицій та підвищення потенціалу економіки.

Як Москва грає на енергетичній кризі в Європі

ГЕОПОЛІТИКА. Кремль використовує газ як зброю в досягненні своїх інтересів. Чи вистачить ЄС стійкості, щоб не піддатися на газовий шантаж?

Вікторія ВЛАСЕНКО,
«Урядовий кур'єр»

Ціни на газ на європейському ринку протягом останніх кількох місяців сягнули безпрецедентних показників, зрісши майже на 600%. І цієї зими споживачі в Європі будуть змушені оплачувати нечувано великі рахунки за опалення.

У відповідь на цю ситуацію один із найбільших постачальників газу в Європі Норвегія активізувала видобуток. А російський державний монополіст компанія «Газпром» відмовляється допомогти розв'язати проблему й закачати в європейські сховища більше газу, попри наявні можливості. Заяви президента РФ Володимира Путіна та інших російських чиновників свідчать про політичні мотиви такої поведінки. Москва хоче так змусити ЄС якнайшвидше провести сертифікацію «Північного потоку-2».

Як Газпром маніпулює європейським газовим ринком? Чи витримає ЄС тиск щодо пуску «Північного потоку-2», якщо цей газогін не відповідає законодавству ЄС? Як ЄС може допомогти країнам «Східного партнерства», що теж стикаються з газовим шантажем Росії, і які висновки з цієї ситуації має зробити ЄС? Відповіді на ці запитання спробували дати учасники дискусії «Зростання європейських цін на газ і ринкові маніпуляції Газпрому», яка відбулася з ініціативи форуму «Друзі європейської Росії», що діє в Європарламенті.

Ринкові маніпуляції
Газпрому

Російський опозиціонер Володимир Мілов, колишній заступник міністра енергетики РФ (в уряді Михайла Касьянова), переконаний, що Кремль може вплинути на ситуацію на газовому ринку, але свідомо цього не робить.

«Вони кажуть, що не можуть закачати додатковий об'єм газу в європейські сховища, але водночас звітують про рекордні закачування 75 мільярдів кубометрів у російські сховища», — сказав Володимир Мілов під час дискусії.

Тому пояснення Кремля, що нібито російське керівництво готується до аномальної холодної зими, непереконливі. «Росія має додаткові об'єми газу і просто не хоче постачати його європейцям», — вважає фахівець.

Найбільші підземні газові сховища Газпрому в Європі розташовані в Німеччині (Rehden і Jemgum) та Австрії (Haidach). Запаси газу там на низькому рівні. За даними європейських операторів, на середину листопада запаси у Rehden оцінювали приблизно в 10%. У Jemgum — 87%, Haidach — 54%, але там активно відбирають паливо і вже відкачано 10 і 6 мільйонів кубометрів відповідно. Ще одне сховище — Bergermeer в Нідерландах — заповнене на 30,7%, проте й звідти почали відбирати газ. Володимир Мілов звернув увагу, що напівпорожніми в Європі стоять газосховища, які контролює саме Газпром. Запаси газу в інших сховищах «більш-менш нормальні до зимового періоду».

«Газпром не відповідає на запити про додаткові поставки газу, повідомляючи про рекордну наповненість сховищ у Росії. Якщо це не ринкові маніпуляції, то як це тоді називається?» — слушно запитує опозиціонер. Це порушення всіх законів європейського ринку, який забороняє накопичення то-

вару задля підвищення ціни. Володимир Мілов переконаний, що Кремль зумисне демонструє свій вплив на європейський енергетичний ринок.

«Вони хочуть, щоб європейці сказали: ми замерзнемо без російського газу, тому знімемо санкції з Росії й будемо поступливішими в діалозі з Путіним», — переконує політик.

Росія створює
проблеми

Європі слід якомога швидше позбутися енергетичної залежності від Росії, і Єврокомісія в цьому питанні має діяти рішучіше. Володимир Мілов розкритикував заяву віцепрезидента ЄК Франца Тіммерманса, який заявив, що криза з постачанням газу — це «об'єктивні проблеми ринку. Гадаю, що такі слова лише заохочують Росію та її подальші дії. Брюсселю варто відкрити розслідування щодо Газпрому й довести, що це маніпуляції», — заявив опозиціонер.

Польський євродепутат, колишній президент Європарламенту Єжи Бузек вважає, що газова криза — це не лише провина Росії. «У світі спостерігається зростання глобальних потреб у газі, особливо в часи виходу світової

економіки з масштабного локдауну. Це об'єктивна причина. З іншого боку, Росія відмовляється стати частиною врегулювання цієї кризи, а стала частиною проблеми», — констатував політик. За його словами, в ЄС вважають, що Газпром дуже мало зробив або й нічого не зробив для полегшення тиску, з яким стикається газовий ринок ЄС. «Росія скористалася цією нагодою для встановлення свого геополітичного порядку денного», — сказав Єжи Бузек.

Категоричнішим в оцінках був економічний експерт, старший науковий співробітник аналітичної організації Stockholm Free World Forum Андерс Аслунд, який назвав гру Росії на європейському газовому ринку масованою гібридною атакою: «Путін атакує ЄС, бо хоче зруйнувати його єдність щодо санкцій, хоче переконати всіх купувати російський газ». Він вважає, що Єврокомісія не має сертифікувати «Північний потік-2», оскільки Газпром показав себе не-

надійним партнером. «Північний потік-2» має просто лежати на дні моря», — сказав Андерс Аслунд.

Газові ключі
для Путіна

Нинішня газова криза засвідчила, що енергоресурси можна використовувати як зброю. Та чомусь у Європі вважають за краще цього не помічати, замість того, щоб виробити спільну чітку відповідь. Про це сказав головний радник голови правління НАК «Нафтогаз України», колишній посол нашої країни в Австрії Олександр Щербан. Він переконаний, що «Північний потік-2» «дасть змогу Путіну стати тим, кому належать ключі від енергетичного майбутнього Європи».

На думку Олександра Щербани, Євросоюзу варто передусім розпочати розслідування дій Росії та Газпрому в умовах газової кризи. Брюсселю має навчитися слухати те, що «Москва говорить поза спиною ЄС, а не йому в обличчя. А Путін каже росіянам, що для Європи ось-ось настане час розплати, ціни на газ зростатимуть, тоді прийде кінець європейській єдності й настане час торжества для Росії», — доводить Олександр Щербан. Якщо ЄС вирішить сертифікувати «Північний потік-2», то це має бути «за його правилами, а не за правилами, які зверхньо нав'язує Путін».

У відповідь на це Єжи Бузек нагадав, що Єврокомісія і Європарламент ніколи не підтримували проєкт «Північний потік-2»: «І ми зробимо все від нас залежне, щоб усі пункти енергетичних директив ЄС було повністю імplementовано». ЄС має спеціальні програми з диверсифікації енергоресурсів України, Грузії та Молдови і підтримує реформи, спрямовані на зміцнення стійкості енергосистем цих країн.

PS Вашингтон розширив санкційний пакет проти причетних до реалізації цього російського газогону. До 17 суден і восьми осіб додано ще два судна і одна пов'язана з Росією компанія Transadria Ltd. Вона бере участь у будівництві газопроводу в обхід України. Проти неї буде запроваджено санкції, а її судно Marlin ідентифікуватимуть як заблоковану власність відповідно до закону про захист енергетичної безпеки Європи від 2019 року (PEESA).

МІСЦЕВА ВЛАДА

Люди з водою та навпіл з окупаційною бідною

(Закінчення.
Початок на стор. 1)

Новий водогін в обхід окупованої території

Про величезне значення стабільного і безперебійного водопостачання жителів Донбасу свідчить зовсім свіжий приклад. Знаєте, які інфраструктурні об'єкти під час першого візиту в Донецьку область після призначення на посаду насамперед відвідала віцепрем'єр-міністр — міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Ірина Верещук у Слов'янську? Міську лікарню №1, де завершують реконструкцію корпусу терапевтичного відділення, і насосну станцію №1 каналу Сіверський Донець — Донбас. Під час відвідин станції першого підйому головної водної артерії краю міністерка переконалася, що цей стратегічний об'єкт після 60 років експлуатації вже давно потребує модернізації.

Безперечно, розраховуючи на підтримку держави для спільного розв'язання проблеми водопостачання, на місцях теж намагаються реалізовувати проекти, що дають змогу сподіватися на якісні зміни. Департамент житлово-комунального господарства Донецької обласної державної адміністрації замовив ТОВ «Девел-Проект» проектування будівництва нового перспективного водного об'єкта. Ідеться про намір збудувати відповід-

Фото з відкритих джерел

Підрозділи російських окупаційних військ дуже часто обирають мішенню саме об'єкти водопостачання

ні гідротехнічні споруди від каналу Сіверський Донець — Донбас до врізки у Південно-Донбаський водогін на територіях Краматорського та Покровського районів. Передбачено, що цей Південний водогін завдовжки 70 кілометрів у дві нитки потужністю 360 тисяч кубометрів води на добу зможе забезпечити стабільне водопостачання 1,5 мільйона жителів прифронтової Донеччини. Серед них споживачі води з Покровська, Добропілля, Мирнограда, Селидово, Волновахи, Маріуполя та інших населених пунктів Покровського і Волноваського районів.

Фахівці неدارма звертають увагу на дуже важливий факт: май-

бутня водна артерія піде в обхід тимчасово окупованої території Донецької області та на певній відстані від лінії зіткнення. Проте оскільки в деяких місцях водогін, за попередніми планами, проходить на відстані 7 кілометрів від лінії розмежування, ймовірність загрози, на жаль, збережеться. Адже є сумний досвід такого небезпечного сусідства: підрозділи російських окупаційних військ дуже часто обирали мішенню саме об'єкти водопостачання. А коли працівники КП «Компанія «Вода Донбасу» намагалися усунути пошкодження, обстрілювали цих людей, подовжуючи й без того довгі списки загиблих і поранених.

Є чіткий план модернізації

«Донецька обласна державна адміністрація має чіткий план модернізації компанії, щоб повною мірою забезпечити якісним сталім водопостачанням жителів області по обидва боки лінії розмежування. Цей план буде представлено в Києві на конференції, в якій візьмуть участь РНБО України, представники центральних та регіональних органів влади, міжнародних організацій та донорів», — запевнив голова Донецької ОДА Павло Кириленко під час наради, де головним питанням було обговорення модернізації системи водопостачання, а участь у ній тоді взяла координаторка системи ООН в Україні, координаторка з гуманітарних питань Оснат Лубрані.

Така увага до розв'язання поточних проблем КП «Компанія «Вода Донбасу» цілком виправдана, оскільки це підприємство постачає воду майже 4 мільйонам жителів Донеччини. Інша річ, що на якість цієї важливої послуги негативно впливає незадовільний фінансовий і технічний стан підприємства. Тому зношене, частково зруйноване чи пошкоджене гібридною війною водне господарство періодично вимушене зупиняти водопостачання. Неважко здогадатися, що найбільше від цього потерпають жителі населених пунктів

неподалік лінії зіткнення та окупованої території, звідки обстрілюють інфраструктурні об'єкти «Води Донбасу».

З огляду на непросту ситуацію довкола водопостачання у прифронтовому регіоні вже традиційно відчутну допомогу комунальникам Донеччини надають міжнародні партнери. Приміром, у листопаді завдяки фінансуванню Міжнародної організації з міграції у місті Торецьк місцеві ремонтні бригади провели роботи для заміни частини водоводу діаметром 225 мм завдовжки 1000 метрів від проспекту Шахтарів до вулиці Онезької. Тут встановили десяток колодязів і кілька пожежних гідрантів. Загалом завдяки цьому ремонту напередодні зимових холодів істотно підвищення якості водопостачання вже відчули понад 8 тисяч жителів міста.

Ще один зовсім свіжий приклад — гуманітарна і водночас технічна допомога від Міжнародного комітету Червоного Хреста в Україні, надана Донецькому регіональному виробничому управлінню компанії «Вода Донбасу». Комунальники отримали сучасне обладнання, серед якого герметизуючі циліндри, мотопомпи, насос-дозатор, зарядний пристрій, акумуляторна батарея тощо. Нове устаткування дасть змогу працівникам Донецької та Вехньокальміуської фільтрувальних станцій надавати значно якісніші послуги майже мільйонові споживачів води.

До молока і м'яса — вовна і смушок

ПРІОРИТЕТ. На Сумщині активно розвивають вівчарство і козівництво за фінансової підтримки уряду у вигляді спеціальних бюджетних дотацій

Олександр ВЕРТІЛЬ,
«Урядовий кур'єр»

У минулі роки під час журналістських відряджень часто випадало проїжджати через село Чернеча Слобода тоді Бурицького, а тепер Конотопського району на Сумщині. Цей населений пункт завжди вважався одним з найбагатших на різноманітну живність, яку місцеві селяни утримували на власних обійстях. А одним з індикаторів сільськогосподарського благополуччя вважали розлогі випаси посеред села, на яких можна було побачити не тільки корів, гусей, качок, а й овець та кіз.

Тож під час однієї з поїздок автомобілем колеги зупинилися посеред села, аби помилуватися пейзажем і його мешканцями. Знайшовся і гід: дідусь із хворостиною, що ходив біля гурту овець і кіз, охоче пристав до розмови. Розповів, що мешкає із дружиною неподалік дворища сина і доньки, в яких діти-школярики. Вони залюбки приймають у гості, аби поласувати свіжим козячим молоком, яке надзвичайно цілюще. Та й баранчики не зайві: син і зять, які допомагають доглядати господарство, вміють готувати смачні шашлики, продають на ринку м'ясо і вовну, вичиняють шкури.

Одне слово, вівце-козячий родинний підряд. До того ж дідусь пояснив, що в селі чи не в кожному дворі утримують саме овець і кіз, які корисні й вигідні з усіх точок

зору. Наважитися на корову чи свиней — одне, а ось на невибагливих невеликих свійських тварин — зовсім інше.

Статистика на користь селянських господарств

Про це днями розповів директорів департаменту агропромислового розвитку Сумської ОДА Олександр Маслаку. Співрозмовник підтвердив: так, Чернеча Слобода — один з населених пунктів, де селяни в підсобних господарствах утримують чимало живності. Навіть тенденції останніх років свідчать, що кози й вівці поступово перекочують у хазяйські сараї й кошари.

На 1 жовтня цього року у приватному секторі налічували 34,3 тисячі кіз та овець, що на 2,6 тисячі більше, ніж торік. Позаторік було більше на 1,3 тисячі порівняно з 2018-м. І так до 2016-го.

А ось у категоріях господарств ситуація інша: із 2016-го щороку поголів'я зменшувалося, і лише торік стабілізувалося. На ту саму дату на сільськогосподарських підприємствах Сумщини утримували 3,6 тисячі голів тварин. З-поміж них ТОВ «Плодородсадник», ФГ «Лутичанська слобода», ТОВ АФ «Харчовик», Кривецький завод силікатної цегли, окремі комунальні установи.

Фото з відкритих джерел

Козяча ферма СВК «Сумщина» налагодила переробку молока й виготовляє сири

Чому сільськогосподарські, фермерські та інші господарства не вельми охоче беруться за вівце-козячу справу? Відповідь на поверхні: низький рівень рентабельності, зменшення попиту на молоко, м'ясо, вовну тощо, подорожчання кормів та інших ресурсів. А на Сумщині переважають такі породи овець: прекокс — тонкорунні м'ясо-вовняного напрямку, романівська, кіз — зааненська. Кожна з цих порід по-своєму цінна, починаючи від молока і закінчуючи тонкорунною вовною та смушком.

Уряд підтримує господарів

У цій ситуації особливо актуальною стає державна програма, яка передба-

чає спеціальну бюджетну дотацію за утримання кіз, козematок, яркок, вівцematок. Ідеться про новий напрям державної фінансової підтримки, передбачений постановою Кабінету Міністрів України від 12 травня 2021 року №517 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2018 року №107». Дотацію надають юридичним особам незалежно від організаційно-правової форми та форми власності й фізичним особам — підприємцям, зокрема сімейним фермерським господарствам, за кожен наявну станом на 1 січня поточного року ідентифіковану та зареєстровану в установленому порядку кізочку, козematку, ярку, вівцematку, ярочку, цапів, кізочок — 17 600 гривень за голову.

Така підтримка особливо потрібна, і нею цього року скористалися шість суб'єктів господарської діяльності Сумщини, які загалом отримали майже мільйон гривень. Атинському психоневрологічному інтернату, де загалом утримують 145 кіз та овець, перераховано понад 50 тисяч гривень за 38 вівце- та 26 козematок, Кривецькому заводу силікатної цегли — більш як 30 тисяч гривень за 38 голів. Суми хоч і не астрономічні, однак не зайві. Там завжди мають свіже поживне моло-

ко, м'ясо, вовну, смушок, які також дають додаткові прибутки.

Перспективи є

Як наголошує Олександр Маслак, у цьому тваринницькому сегменті є чіткі вигідні перспективи і передовсім на молочному та м'ясному напрямках. Щодо першого — збільшення виробництва та підвищення якості молока. Нині вівчарство та козівництво розвинені лише в невеликих приватних та домашніх господарствах, або 90,5% загальної кількості підприємств. У них розводять овець та кіз не стільки для отримання вовни, бо її виробництво збиткове, скільки заради молока й баранини як цінних продуктів харчування, що можна продати за високими ринковими цінами. З овечого молока виготовляють і вигідно реалізують бринзу — вона теж має попит.

Сумщина вже має перші позитивні приклади: підприємець Анатолій Басанець у СВК «Сумщина» налагодив переробку молока й виготовляє сири торгової марки «Сирна п'ятниця». Хто купував, хвалить: смачно, поживно, корисно. Саме таким завжди було і є молоко кіз і овець. Тож є надії, що починання «Сумщини» отримає у краї логічне господарське продовження, бо вівці й кози варті господарської уваги.

ГОСТРА ТЕМА

Де шукати захисту від свавілля комунальників

НА КОНТРОЛІ «УК». Ігнорування суб'єктами господарювання законних вимог споживачів щодо якості послуг, об'єктивності їх ціноутворення призводить до зневіри громадян у гарантіях держави. Як із цим борються на Харківщині

Володимир ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

Мало хто з жителів міст і містечок України не стикався зі свавіллям комунальних служб, намагаючись добитися якісних послуг, справедливо нарахування оплати. Але хоч би скільки ми стукали у зачинені двері керівників цих підприємств чи апелювали до місцевої влади, навряд чи могли чогось добитися. І причина цього не одна: невідповідність законів та нормативних актів реаліям сьогодення, прагнення власників підприємств із надання комунальних послуг за будь-яку ціну збільшити власні прибутки, застарілість та зношеність мереж, надмірна зайнятість можновладців через чергові вибори. Проте не варто зневірятися, бо принаймні у Харківській області люди можуть отримати допомогу в захисті своїх прав та відновити справедливість.

Жодна зі скарг не залишається нерозглянутою

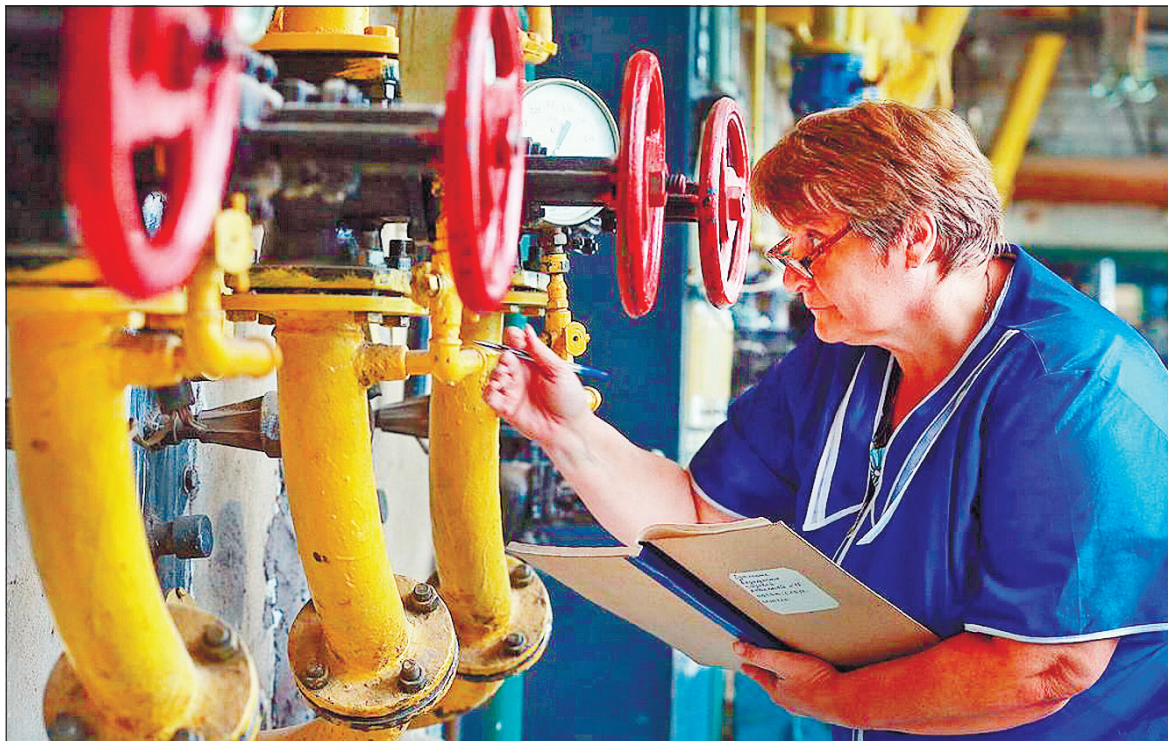
З настанням холодів та підвищенням тарифів на комунальні послуги в регіоні значно зросла кількість звернень до Головного управління Держпродспоживслужби у Харківській області зі скаргами на неякісні послуги комунальників, що свідчить не лише про негаразди в комунальній галузі, а й про рівень довіри до цього органу.

Якби в Україні визначали рейтинг довіри до контролюючих органів, покликаних обстоювати законні права та інтереси громадян, то, найімовірніше, чільне місце в ньому посіла б саме Держпродспоживслужба. Це можна стверджувати майже зі стовідсотковою впевненістю на Харківщині, де, як свідчать відгуки жителів у соцмережах та показники ефективності роботи ГУ Держпродспоживслужби у Харківській області, фахівці управління результативно і принципово реалізують державну політику захисту споживачів. Щомісяця, за словами його начальника Олега Богінського, до управління захисту споживачів надходить понад 100 звернень з різних питань.

«Напередодні зими, коли видно всі проблемні місця в житлово-комунальному господарстві, кількість скарг зростає, як і навантаження на працівників управління захисту споживачів, — зазначає Олег Богінський. — Але наші фахівці з цим справляються, і жодна зі скарг не залишається нерозглянутою».

Як розповів начальник Головного управління, жителі області найбільше нарікають на якість послуг та проведення нарахувань з газо-, тепло- та гарячого водопостачання. Не зовсім втішна ситуація і з подачею до житла холодної води та водовідведенням, утриманням будинку й прибудинкових приміщень, електропостачанням. Нині, за інформацією управління захисту споживачів, таких скарг щодо якості послуг у житлово-комунальному господарстві цього року вже майже 200, а не задоволені цифрами у платіжках люди надіслали 75 звернень із проханням допомоги відновити справедливість.

«За отриманими від громадян та перенаправленими з інших органів зверненнями наші фахівці провели

Чіткий облік комунальних послуг сприятиме справедливості у розрахунках за надану послугу

158 заходів державного нагляду та контролю. Іншим скаржникам було надано роз'яснення», — розповідає в.о. начальника управління захисту споживачів Світлана Калачова та ілюструє слова цифрами. Завдяки принципів і кваліфікованій позиції працівників управління внаслідок контрольних перевірок скаржникам після виконаних перерахунків повернуто близько 60 тисяч гривень. Найбільше в оббиранні споживачів відзначилися Харківські теплові мережі, залізниці менш ніж за рік у кишені споживачів на суму 53 711 гривень 31 копійку. Це сума, виявлена завдяки зверненням жителів Харкова.

Скільки мотузку не плети, а кінець її буде

Механізми для оббирання людей застосовують найрізноманітніші — від ігнорування претензій споживачів щодо фактичної відсутності послуг або їх низької якості, за які щомісяця надсилають платіжки із приголомшливими цифрами, до відмов проведення перерахунків у вже доведених ситуаціях.

Як розповіла заступниця начальника відділу у сфері торгівлі, робіт та послуг Ольга Осадча, обмеження прав споживача трапляється фактично в усіх комунальних службах. Під час проведення нарахувань за послуги з централізованого постачання гарячої води КП «ХТМ» було не враховано відповідно до чинного свідоцтва про побудування заводу регульованого засобу вимірювальної техніки показання приладу обліку аж майже за шість років, що спричинило зайві нарахування в сумі 32 820 гривень 32 копійки.

«Після отримання погодження на проведення позапланового заходу фахівці відділу виїхали на місце, де під час перевірки суб'єкта господарювання було встановлено порушення правил надання послуг, визначених статтями Закону України «Про захист прав споживачів», — розповідає Ольга Осадча. — Підприємству було надано припис про виконання законних вимог скаржника. Однак КП «ХТМ» з нашими висновками не погодилося і звернулося до суду. Але ухвалою Харківського окружного ад-

мінсуду комунальному підприємству було відмовлено у припиненні дії припису, і Харківські теплові мережі були змушені здійснити перерахунок та скасувати заборгованість на 32 820,32 гривні. На посадову особу КП «ХТМ» було накладено стягнення за несвоєчасне виконання припису».

Схожа історія, як розповіла Ольга Осадча, трапилася і в Балаклії. Хоч контролер КП «Балаклійський водоканал» зафіксував поломку лічильника холодної води і підприємство всупереч трьом законам України не забезпечило своєчасність проведення періодичної перевірки, обслуговування та ремонту, споживачеві донарахували за попередні три роки більш як 9 тисяч гривень. Щоправда, в цьому разі балаклійські водопостачальники визнали свою помилку і після перевірки фахівцями управління захисту споживачів без судової тяганини здійснили відповідне коригування на користь скаржника. Хоч, як зазначає Світлана Калачова, здебільшого суб'єкти господарювання вишукують будь-які хитромудрі лазівки, щоб не повертати споживачам неправомірно нараховані оплати і часто готові заплатити судові збори, ніж чесно вирішити питання зі споживачем.

Наприклад, в КП «Обласний інформаційно-технічний центр», що у деяких територіальних громадах регіону надає комунальні послуги з постачання теплової енергії, централізованого водопостачання та водовідведення, комунальники влаштували цілі судові баталії проти ГУ Держпродспоживслужби у Харківській області. Вони заперечують підсумки перевірки підприємства відділом контролю за регульованими цінами Держпродспоживслужби дотримання суб'єктом господарювання вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін. І це йому майже вдалося завдяки рішення Харківського обласного окружного суду.

А йшлося про чималі суми, адже за підсумками перевірки, Держпродспоживслужба за виявлені порушення застосувала адміністративно-господарські санкції на 11,5 мільйона гривень, з яких по 5,7 мільйона КП «Обласний інформацій-

но-технічний центр» мав заплатити до держбюджету у вигляді штрафу та повернути споживачам необґрунтовану отриману виручку. Та попри старання юристів центру, під час розгляду апеляційної скарги ГУ Держпродспоживслужби у Харківській області вони не змогли переконати суддів Другого апеляційного адміністративного суду у правильності дій комунального підприємства.

Формуючи тарифи на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення вирішили підзаробити і на Сахновщинському комунальному водоканалізаційному підприємстві. Як розповіла в.о. начальника відділу контролю за регульованими цінами управління захисту споживачів Наталія Нікуліна, під час планової перевірки у липні цього року було встановлено порушення.

«Внаслідок застосування підприємством необґрунтованих тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для категорії споживачів населення без укладання нових договорів комунальне підприємство отримало необґрунтовану виручку на загальну суму 290,6 тисячі гривень», — пояснює Наталія Нікуліна. І розповідає, що за підсумками перевірки до КП було застосовано адміністративно-господарські санкції на суму понад 580 тисяч гривень, з яких комунальників зобов'язали 290,6 тисячі повернути споживачам, а керівника притягнуто до адміністративної відповідальності. Тепер керівництво підприємства, заперечуючи підсумки перевірки, звернулося до суду із проханням скасувати рішення перевіряльників і припис.

Коли закони не встигають за життям

На думку начальника Головного управління Держпродспоживслужби у Харківській області, діяльність служби була б значно ефективнішою за умови досконалості нормативно-правової бази.

«Певні закони, якими керується наша служба, вже давно застаріли, адже їх ухвалювали ще в 1990-ті та на початку 2000-х. Та й сам Закон

«Про захист прав споживачів» датується 1991 роком, він потребує змін та доповнень. А життя, як відомо, не стоїть на місці, тому й виникають проблемні питання під час розгляду скарг споживачів та проведення заходів державного нагляду і контролю стосовно дотримання законодавства. У цьому разі — в житлово-комунальному господарстві», — каже Олег Богінський і наводить конкретні приклади.

Згідно з частиною 4 статті 6 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», термін здійснення позапланового заходу щодо суб'єктів малого підприємництва не може перевищувати двох робочих днів. Однак, за словами начальника головного управління, фактично неможливо провести позаплановий захід із питань дотримання вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих тарифів на комунальні послуги та всебічно розглянути звернення упродовж двох днів, надто якщо скарга колективна.

Як вважає Світлана Калачова, потребує корегування і Закон «Про особливості здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності щодо фізичних осіб-підприємців та юридичних осіб, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності», що забороняє органам державного нагляду планові та позапланові заходи. Тож у разі обґрунтованого звернення громадян про порушення законодавства про ціни та ціноутворення Держпродспоживслужба їх задовольнити не може.

Із казусами, коли нормативні документи не відповідають реаліям сьогодення, мабуть, стикався ледь не кожен із нас. Наприклад, скажіть, чи потрібна газова труба небіжчикові? Нісенітниця? Зовсім ні. Бо на практиці всілякі міськгази щедро розсилають платіжки покійникам, у помешканнях яких ніхто не живе і газом не користується, про що красномовно свідчать одні й ті самі показники лічильника. Проте виявляється, існують, за словами газовиків, відповідні нормативи, за якими оплату «за трубу» нараховують за торішньою базою.

Або ще. Теплопостачальники, користуючись нормативними документами із затертою датою, визначають якість своїх послуг за допомогою півметрового спиртового термометра, з яким до невдоволених приходить контролер і заміряє температуру в помешканні, коли увімкнено електрообігрівача, що без них мешканці уже б цокотіли зубами.

У Європі, до якої ми так прагнемо і з якою зв'язуємо тарифи, ці проблеми давно розв'язано. У більшості цивілізованих країн працює зовсім інша система контролю подачі тепла в помешкання. Там встановлено автоматичні датчики, що передають тепловикам дані про температуру батарей опалення, а не повітря у квартирі. Отож і в цьому разі через невідповідність нормативних документів сучасним вимогам щодо якості послуг працівникам Держпродспоживслужби буде нелегко вам допомогти.

Одне слово, все-таки віз не може йти попереду коня, і що швидше наші законодавці й нормотворці узгодять із сьогоденням нормативно-правові документи, то легше нам стане жити, принаймні боротися зі свавіллям охочих до збагачення за рахунок інших.

КУЛЬТУРА

Коли на полотні навіть болото зачаровує

ВЕРНІСАЖ. У Тернополі кидають «Погляд крізь роки» на картини художника Степана Нечая

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

У Тернопільському обласному художньому музеї відкрили виставку полотен заслуженого художника України Степана Нечая. Нинішнього листопада йому виповнилося б 80 років, але вже 18 осеней його немає серед нас. Зате є вагомий творчий доробок, світла пам'ять про нього. «Погляд крізь роки» — саме так назвали виставковий проєкт, який можуть оглянути і тернополяни, і гості обласного центру.

«Заздрості не було, а брала гордість за нього»

Шкодою, але чомусь ніколи мені не випадало спілкуватися зі Степаном Нечасем, тривалий час не бачив його полотен. Ім'я цього художника для себе відкрив, хоч як дивно, із кримінальної новини. Майже десять років тому в одному з тодішніх районних центрів у краєзнавчому музеї грабіжники поцупили дев'ять картин, серед них і авторства Степана Нечая.

Деякі з робіт талановитого майстра пензля побачив через кілька років після цієї звістки на виставці, яку організували в Тернополі. Дізнався, що він був учасником мистецьких експозицій не лише в рідному місті, а й у Львові, Москві, Пензі, болгарському місті Слівені. Його твори зберігають у музеях Тернопільщини, інших областей України, у приватних колекціях у Канаді, США, Греції, Польщі, Японії, Ізраїлю та інших країн. І ось тепер з'явилася можливість поринути у широкий світ творчого надбання художника, відчувти високу температуру емоцій його картин.

Твори Степана Нечая для ювілейної експозиції «Погляд крізь роки» виставили не лише з фондів закладу, зверталися й до колег. Їх надали зі своїх збірок Тернопільський та Кременецький краєзнавчі та Почаївський історико-художній музеї. Є полотна і з приватних колекцій, зокрема його дружини заслуженої художниці України Світла-

Заслужена художниця України Лариса Нечай-Сорока вкотре оглядає картини свого чоловіка Степана Нечая «З дитинства» та «Зборівська битва»

«Яблука з маминого саду» (1994)

ни Нечай-Сороки. Тепер Світлана Аркадіївна мешкає у Вінниці. На відкриття вернісажу приїхала не лише вона. Із Києва прибула донька Кіра, син Владислав теж оглядав разом з тернополянами батькові роботи.

Степан Нечай народився у невеликому місті Зборів на Тернопільщині у воєнний час. Закінчивши тут школу, подався здобувати професійну освіту аж в Одесу в художнє училище. Потім було навчання у Київському художньому інституті на факультеті живопису. Тут і зустрів коханця свого життя Світлану. Як згадує пані Світлана, тоді вона була

заздрила чоловіковому талантові, славі, адже й сама мисткиня. «Заздрості не було, а брало радше захоплення, гордість за нього, — почув у відповідь. Зізнається, якби не Степан, то хтозна, чи й стала б художницею: — Адже він творив і жив із такою вірою, завзяттям, натхненням, що не можна було не взяти з нього приклад».

Працював у всіх жанрах живопису

Степан Нечай був залюбленим у живопис. Це зауважували всі і в час його життя, і нині у спогадах на виставці. «Його талант розвивався рівно та поступово. Усі роботи позначено високим професійним рівнем», — підкреслила мистецтвознавець Наталія Собкович.

Художник працював у всіх жанрах живопису. Він успішно писав пейзажі, натюрморти, портрети, сюжетні картини. Творчість Степана Нечая належить до найкращих зразків реалістичного живопису кінця ХХ століття. Його картини, за словами заступниці директора художнього музею Ольги Ваврик, вирізняються композиційною довершеністю, емоційністю, динамікою кольору, вільним імпресіоністським письмом.

І справді, люди, тварини, природа з полотен Степана Нечая постають мов живі. І це видно вже з першої картини «Теплий ранок». Вона масштабна за темою і за розміром велика — заввишки два й завширшки три метри. На цьому полотні навіть болото з-під пензля великого майстра, як справедливо зауважив заступник голови облдержадміністрації Віктор Устенко, зачаровує.

На виставці представили понад 30 робіт видатного живописця. Найстаріша — «Народний просвітитель. Григорій Сковорода» датована 1972 роком. Портрет співачки світової слави Соломії Крушельницької Степан Нечай написав 2000-го. З його полотен постають люди праці, як-от «Жнива колгоспні», «Здача хліба», українська героїня — «Зборівська битва», «Під Берес-

течком». Ліризмом, барвистістю, красою приваблюють пейзажі «Весняний подих», «Літній день», натюрморти «Яблука з маминого саду», «Троянди».

Чимало й тематичних чи сюжетних картин. Зауважив, що особливо притягує полотно «З дитинства». Багато хто й сама Світлана Нечай-Сорока бажать біля нього сфотографуватися. На картині зображено хлопчика на тлі обпалених війною дерев, біля яких мирно пасуться кози. Пані Світлана каже, що цей твір народився з дитячих споминів Степана Нечая. Художник вивів образ дев'ятирічного хлопчика. Адже саме стільки років у час творення цього полотна мав син Владислав, який позував батькові.

Художник умів емоційно передати різні грані життя, тому його картини глибоко западають у душу, тривожать її, наповнюють світлом, щирістю, невідчужливістю. Але творчість Степана Нечая має ще одну яскраву приметну рису. І досі, як зазначив директор обласного художнього музею Григорій Шергей, Нечай залишається єдиним художником на Тернопільщині, який освоїв мистецтво створювати діорами. Дві — «Зборівська битва» та «Молотківська трагедія» можна оглянути в музеях міста Зборів та села Молотків. Працював митець і над третьою діорамою «Битва під Збаражем», але не встиг, залишив тільки її ескізи. Для виставки «Погляд крізь роки» її організатори подбали про відеоінсталяцію діорами «Зборівська битва». Створювати цю масштабну картину з бутафорським планом у музеї «Зборівська битва» впродовж 1993—1995 років Степанові Нечайові допомагала дружина Світлана і тесть заслужений художник України Аркадій Сорока. Позували авторів актори Тернопільського драмтеатру. Як каже пані Світлана, їх Нечай малював з натури і фотографував.

Творчість Степана Нечая не втрачає актуальності й нині. Має рацію Наталія Собкович, кажучи, що виставковий проєкт «Погляд крізь роки» тернополяни мали б запропонувати іншим музеям країни.

«Теплий ранок» (1986—1987)

«Тарас Шевченко в Почаївській лаврі»

